

Ministerie van Economische Zaken
en Klimaat

> Retouradres Postbus 20401 2500 EK Den Haag

De Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Prinses Irenestraat 6
2595 BD DEN HAAG

**Directoraat-generaal Economie
en Digitalisering**

Directie Algemene Economische
Politiek

Bezoekadres

Bezuidenhoutseweg 73
2594 AC Den Haag

Postadres

Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Overheidsidentificatienr

00000001003214369000

T 070 379 8911 (algemeen)

F 070 378 6100 (algemeen)

www.rijksoverheid.nl/ezk

Datum 17 augustus 2026
Betreft Beantwoording Kamervragen over het vrijgeven van CBS-data aan
migratieonderzoeker dr. Jan van de Beek

Ons kenmerk

DGED-AEP / 107973035

Uw kenmerk

2026Z16476

Geachte Voorzitter,

Hierbij stuur ik de Tweede Kamer de antwoorden op de schriftelijke vragen die zijn
gesteld door het lid Markuszower (Groep Markuszower) over het vrijgeven van CBS-data
aan migratieonderzoeker dr. Jan van de Beek op 24 juli 2026 onder nummer
2026Z16476.

Heleen Herbert
Minister van Economische Zaken en Klimaat

2026Z16476

Ons kenmerk
DGED-AEP / 107973035

1

Bent u bekend met dit artikel?

Antwoord

Ja.

2

Deelt u de mening dat de microdata van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) niet toebehoort aan het CBS of aan universiteiten, maar aan de Nederlandse belastingbetaler, die deze data via zijn belastinggeld heeft gefinancierd en met zijn persoonsgegevens heeft gevuld? Zo nee, van wie is die data dan wel volgens u?

Antwoord

Nee, het CBS verzamelt, verwerkt en beheert deze gegevens in het kader van zijn wettelijke taak en stelt microdata uitsluitend onder strikte voorwaarden beschikbaar voor statistische en wetenschappelijke doeleinden, met inachtneming van de geheimhoudingsplicht en de geldende privacywetgeving. De data zelf hebben in strikte zin geen eigenaar, het CBS is wel de eigenaar van de database. Aangezien het gaat om (gepseudonimiseerde) data op individueel niveau, moet grote zorgvuldigheid worden betracht ten aanzien van toegang tot en gebruik van de data.

3

Is het waar dat een compleet gefinancierd vervolgonderzoek van dr. Jan van de Beek op De grenzeloze verzorgingsstaat stilligt, enkel en alleen omdat geen enkele universiteit bereid is als gastheer te fungeren voor toegang tot CBS-microdata? Zo nee, wat is er dan niet waar?

Antwoord

Dat kan ik niet beoordelen omdat ik geen inzicht heb in de overwegingen van universiteiten om al dan niet met dr. Jan van de Beek samen te werken of om in het kader van een specifiek onderzoek een aanvraag te doen voor toegang tot CBS-microdata. Universiteiten zijn autonoom in het bepalen van hun onderzoeksagenda en in de keuze met welke onderzoekers en onderzoeken zij willen samenwerken. Niet alleen universiteiten, maar ook andere erkende onderzoeksinstituten kunnen onder voorwaarden toegang krijgen tot CBS-microdata. Dat een universiteit niet als gastheer wil optreden, betekent daarom niet zonder meer dat onderzoek met CBS-microdata onmogelijk is. Zie ook het antwoord op vraag 4 en 5.

4

Erkent u dat het onaanvaardbaar is dat universiteiten via het gastheerschap feitelijk een vetorecht hebben over welk migratieonderzoek wel en niet mag plaatsvinden met data van het Nederlandse volk? Zo nee, waarom niet?

Antwoord

Er is geen sprake van een vetorecht van universiteiten over de vraag welk migratieonderzoek, of ander onderzoek, wel of niet kan plaatsvinden met CBS-microdata. De microdata die het CBS verzamelt, verwerkt en beheert om aan zijn wettelijke taak te voldoen zijn data op individueel niveau. Het is van groot belang dat hier zorgvuldig mee wordt omgegaan. Daarom zijn deze data in beginsel niet toegankelijk. Onder strikte voorwaarden die de zorgvuldigheid en rechtmatigheid van omgaan met deze data en dus de bescherming van persoonsgegevens waarborgt (zie ook het antwoord op vraag 5) kan microdata wel beschikbaar gesteld worden voor statistisch en wetenschappelijk onderzoek. Het CBS is verantwoordelijk voor de toegang tot de microdata. Universiteiten bepalen dus niet of onderzoekers toegang krijgen tot CBS-microdata; zij bepalen uitsluitend of zij zelf bij een bepaald onderzoek betrokken willen zijn of daarvoor als organisatie een aanvraag willen doen. Niet alleen universiteiten komen in aanmerking voor een machtiging om met microdata te werken, ook andere erkende onderzoeksinstellingen die voldoen aan de strikte voorwaarden maken hier gebruik van.

5

Bent u bereid onmiddellijk te bewerkstelligen dat dr. Van de Beek deze data krijgt, desnoods buiten de universiteiten om, en dit vervolgonderzoek zonder verdere vertraging kan starten? Zo nee, waarom niet?

Antwoord

Nee, daartoe ben ik niet bevoegd. De Wet op het Centraal bureau voor de statistiek (hierna: de Wet CBS) bepaalt dat de directeur-generaal van de statistiek (hierna: DG CBS) op verzoek, ten behoeve van statistisch of wetenschappelijk onderzoek een verzameling gegevens uitsluitend kan verstrekken (of daartoe toegang verlenen) aan in de Wet CBS genoemde organisaties en instellingen, zoals universiteiten, maar ook andere organisaties en instellingen. De Wet CBS maakt toegang tot deze data niet mogelijk voor natuurlijke personen. Een verzoek wordt alleen ingewilligd als de verzoekende instelling of organisatie naar het oordeel van de DG CBS voldoende maatregelen heeft getroffen om te voorkomen dat de verzameling van gegevens voor andere doeleinden wordt gebruikt dan statistisch of wetenschappelijk onderzoek. De DG CBS heeft in aanvulling op de Wet CBS bepaalde voorwaarden gesteld aan de toegang tot microdata en heeft deze neergelegd in de Beleidsregel toegang instellingen tot microdata CBS¹.

¹ <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stcrt-2021-36083.html>